

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **Befacoal s. r. o.**, se sídlem Sokolská 46/1795, Praha 2, zastoupené JUDr. Annou Horákovou, advokátkou, se sídlem Žitná 47, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2014, č. j. 20282/14/5000-14304-605186, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2015, č. j. 6 Af 85/2014 – 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) se žalobou podanou dne 7. 10. 2014 Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 8. 2014, č. j. 20282/14/5000-14304-605186, kterým byl změněn dodatečný platební výměr na daň z přidané hodnoty vydaný dne 4. 4. 2012 Finančním úřadem pro Prahu 2 pod č. j. 94296/12/002511107044. Městský soud usnesením ze dne 24. 11. 2014, č. j. 6 Af 85/2014 - 24, stěžovatelku vyzval, aby do 10 dnů od doručení tohoto usnesení zaplatila soudní poplatek za žalobu ve výši 3000 Kč. V reakci na to podala stěžovatelka dne 3. 12. 2014 žádost o osvobození od soudních poplatků. Vzhledem k tomu, že tato žádost neobsahovala žádná konkrétní tvrzení o jejích objektivních majetkových poměrech, vyzval

ji městský soud usnesením ze dne 5. 1. 2015, č. j. 6 Af 85/2014 - 28, aby ve lhůtě 14 dnů od doručení tohoto usnesení taková tvrzení uvedla a zároveň je doložila. Stěžovatelka na tuto výzvu reagovala zasláním výpisů z jejích tří bankovních účtů a předložením přiznání k dani z přidané hodnoty za zdaňovací období srpen až říjen 2014.

[2] Městský soud žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků usnesením ze dne 27. 2. 2015, č. j. 6 Af 85/2014 - 52 (dále jen „napadené usnesení“), zamítl s odůvodněním, že stěžovatelka neosvědčila rozhodnou skutečnost, že nemá dostatečné prostředky na zaplacení soudního poplatku. Z jí předložených dokladů dle městského soudu pouze vyplývá, že na třech jejích účtech je záporný zůstatek, a z předložených daňových přiznání lze usuzovat na výši její daňové povinnosti. Tyto údaje však nejsou způsobilé k přijetí jakéhokoli závěru o objektivní majetkové situaci stěžovatelky. Přitom je třeba zdůraznit, že stěžovatelka ani konkrétní skutečnosti o své majetkové situaci neuvedla. Při absenci těchto tvrzení nepostačují z kontextu vytržené dílčí údaje k závěru o objektivní nemajetnosti stěžovatelky.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti napadenému usnesení brojila stěžovatelka kasační stížností, v níž namítla, že městský soud se řádně nezabýval jejími majetkovými poměry. Z předložených výpisů z bankovních účtů podle stěžovatelky vyplývá, že je nemajetná a nemá žádné příjmy. Nejde přitom o předstíranou nemajetnost, což „plyne i ze žalob u zdejšího soudu“. Stěžovatelka nedoložila další doklady, neboť vycházela z výzvy městského soudu; v případě potřeby by na základě výzvy doložila potřebné doklady pro osvobození od soudního poplatku. Žádnou takovou výzvu však neobdržela, a tedy předpokládala, že jí poskytnuté doklady jsou dostatečné. Městský soud proto „vycházel z nedostatečně zjištěného právního stavu a zjištěný právní stav nesprávně právně posoudil.“ Stěžovatelka požádala Nejvyšší správní soud, aby „celou věc prozkoumal a znovu posoudil.“

[4] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti zcela ztotožnil s napadeným usnesením. Dle jeho názoru nemohou výpisy z účtu podat kompletní informaci o majetkových poměrech stěžovatelky. Pro naplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků nemůže postačovat skutečnost, že stěžovatelka aktuálně nemá k dispozici dostatek finančních prostředků. Dle názoru žalovaného nedostatečné doložení majetkové situace, tedy neunesení důkazního břemene žadatelem, nezakládá městskému soudu povinnost stěžovatelku opakovaně vyzývat.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)) a oprávněnou osobou (§ 102 s. ř. s.). Podmínka povinného zastoupení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. je také splněna, neboť stěžovatelka je zastoupena advokátkou. Za situace, kdy je předmětem kasačního přezkumu usnesení, jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání na uhrazení soudního

pokračování

poplatku za kasační stížnost znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). S ohledem na to tedy Nejvyšší správní soud nevyžadoval zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost.

[6] Nejvyšší správní soud poté posoudil důvodnost kasační stížnosti. Zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[7] Předně je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud se obdobnými kasačními stížnostmi stěžovatelky již několikrát zabýval, a to např. v rozsudcích ze dne 23. 4. 2015, č. j. 2 As 66/2015 - 25, a ze dne 24. 4. 2015, č. j. 2 As 67/2015 - 26. Za situace, kdy se skutkový ani právní stav věci podstatně neliší a argumenty předestřené v kasační stížnosti jsou prakticky identické, nemá Nejvyšší správní soud žádný rozumný důvod revidovat svůj setrvalý právní názor vyjádřený v citovaných rozsudcích a v odůvodnění tohoto rozsudku proto jen stručně shrnuje v nich uvedené závěry, přičemž v podrobnostech na ně plně odkazuje.

[8] Úprava osvobození od soudních poplatků je obsažena v § 36 odst. 3 s. ř. s., podle kterého účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.

[9] Z citovaného ustanovení jednoznačně plyne, že povinnost doložit nedostatek prostředků je na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků. Účastníka řízení tedy zatěžuje jak břemeno tvrzení, tak i břemeno důkazní. Chce-li být účastník se svou žádostí o osvobození od soudních poplatků úspěšný, musí nejen tvrdit, že mu jeho majetková a finanční situace neumožňuje poplatky uhradit, ale musí svá tvrzení také řádně doložit. K otázce doložení nedostatku prostředků žadatelem o osvobození od soudních poplatků vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 As 343/2004 - 50, publ. pod č. 537/2005 Sb. NSS, názor, že povinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků. Pokud tuto povinnost nesplní, soud jeho výdělkové a majetkové poměry sám z úřední povinnosti nezjišťuje. Obdobně v rozsudku ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 As 2/2007 - 51, Nejvyšší správní soud konstatoval, že nedoloží-li účastník řízení své, byť i tvrzené minimální příjmy, je dán důvod pro zamítnutí jeho žádosti o osvobození od soudního poplatku.

[10] V nyní posuzované věci uvedla stěžovatelka ve své žádosti o osvobození od soudních poplatků pouze to, že tuto žádost odůvodňují její poměry a nejde o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování práva. V usnesení ze dne 5. 1. 2015, č. j. 6 Af 85/2014 - 28, městský soud jednak poukázal na to, že žadatel je povinen uvést a prokázat veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti (přičemž odkázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu), jednak zmínil závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74, v němž zdejší soud konstatoval, že při posuzování žádosti o osvobození od soudních poplatků bude na právnické osobě, aby

podrobně osvětlila všechny relevantní aspekty své činnosti a popsala, z čeho jsou financovány a jak vysoké faktické náklady vyžadují. Lze tak shrnout, že stěžovatelka byla řádně poučena o tom, za jakých podmínek je možné vyhovět její žádosti o osvobození od soudních poplatků.

[11] Městský soud se v napadeném usnesení neopomněl věcně vypořádat s předloženými listinami; označil je však za nedostatečné pro posouzení objektivní materiální situace stěžovatelky, přičemž Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Z předložených výpisů z bankovních účtů stěžovatelky nelze dovodit všechny relevantní aspekty její činnosti a její celkové majetkové poměry. Není zřejmé, jakým majetkem stěžovatelka disponuje, jakým způsobem podniká a jaké konkrétní důvody jí brání poplatkovou povinnost splnit. Dovodit její majetkové poměry nelze ani z předloženého přiznání k dani z přidané hodnoty; z něho je patrné, že stěžovatelka byla v době podání žaloby ekonomicky aktivní a že její hlavní hospodářskou činností byla výroba a rozvod tepla. Jakým způsobem tyto ekonomické aktivity zajišťuje, není z předložených dokumentů patrné.

[12] Pokud stěžovatelka namítla, že ji městský soud nevyzval k předložení dalších podkladů, pak Nejvyšší správní soud považuje výzvu městského soudu učiněnou usnesením ze dne 5. 1. 2015, č. j. 6 Af 85/2014 – 28, za dostačující. Z ní je jednoznačně patrné, co měla stěžovatelka k úspěšnému uplatnění své žádosti o osvobození od soudních poplatků tvrdit a doložit, přičemž byla upozorněna i na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu v těchto věcech. Stěžovatelka byla v řízení před městským soudem zastoupena advokátkou, tedy profesionálem, který má svým klientům zajistit odbornou pomoc, a měl by tedy být nepochybně obeznámen i s náležitostmi správní žaloby, resp. s náležitostmi žádosti o osvobození od soudních poplatků. Samotný účel zastoupení je totiž zřejmý: profesionál má garantovat kvalifikované uplatňování práv účastníka řízení (k tomu srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st 1/96). Za takové situace nelze městskému soudu vytýkat, že poté, co stěžovatelku řádně a podrobně vyzval ke splnění její důkazní povinnosti, ji další výzvou neupozornil na trvající nedostatky její žádosti. Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že městský soud nepochybil, když žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[14] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 5. května 2015

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu